

Hans Dagelet & Jacqueline Blom bij Toneelgroep Oostpool in *iHo*

Lachen naar de dood

De discussie rond een actief en legaal levenseinde is hyperactueel. Met *iHo* gooit Oostpool een knuppel in het hoenderhok. De Amerikaanse Pulitzer Prijs-winnaar Tony Kushner schreef met *iHo* een veelkantig huiskamerdrama en familieportret over een man van 72 die denkt dat hij aan alzheimer leidt en een doodswens koestert.

Tekst Eric Korsten | Fotografie Ester Gebuis,
Leonie Ravenstein en Janita Sassen

iHo is de verkorte titel van *The Intelligent Homosexual's Guide to Capitalism and Socialism with a Key to the Scriptures* of *iHo* uit 2009. Bij Toneelgroep Oostpool zet regisseur Marcus Azzini zijn tanden in het stuk. Hij leidde twee seizoenen geleden in Kushners *Angels in America* Jacob Derwig en Maria Kraakman naar de toppen van hun kunnen met ieder een nominatie voor respectievelijk de Louis en Theo d'Or. Ook in *iHo* kan hij beschikken over een sterrencast, met onder meer de 'Or' 2017-genomineerden Hans Dagelet en Jacqueline Blom. Begin dit jaar vormden

zij in *Ondertussen in Casablanca*, een co-productie van Oostpool en Het Nationale Theater een hemels komediekoppel. Voor hun knisperende en kwispelende spel werden ze individueel genomineerd voor de belangrijkste toneelprijzen die dit land rijk is: de 'Louis' en de 'Theo'. Het gebeurt hoogst zelden dat de beste acteur én actrice uit een en hetzelfde stuk komen – al gaat het hier vooralsnog om een nominatie.

Géén koppel

De werkkamer ten Huize Dagelet. Uit een van de vele verlichte vitrines die Dagelet er heeft volgestouwd met bliken miniatuurspeelgoed en tinnen soldaatjes vist hij, na licht speurwerk, de medailleplak op: de Louis d'Or 1971! In dat jaar deelde hij de prijs met Wim van der Grijn voor hun spel in Gerben Hellinga's toneelbewerking van *Kees de jongen*. Hij loopt er vervolgens mee op Jacqueline Blom af: 'Kijk, zo ziet hij er dus uit!' 'Best wel mooi,' oordeelt Blom die het stof eraf veegt. In haar stem klinkt ontzag. In *iHo* delen beiden opnieuw gelijktijdig het podium. 'Deze keer zijn we geen koppel hoor,' tempert Dagelet lichtjes maar resoluut het verwachtingspatroon. 'In dit stuk speel ik Gus, een verstokte communist.' Blom vindt haar personage een rare tante. 'Zij is activistisch ingesteld en bij Gus ingetrokken. Het is een wat 'geïmplodeerde' rol die, zoals ik het nu inschat, weinig kansen biedt om groot uit te pakken.' Ook Gus bezit vreemde trekjes. Blom: 'Zijn leven lang heeft hij comfortabel van een uitkering kunnen genieten en zet in het leven graag de dingen naar zijn hand. 'Een manipulatief

Jacqueline Blom

'*iHo* is wrang, dan weer pijnlijk, ontroerend, maar ook erg humoristisch'

mannetje,' bevestigt Dagelet, die net als deze Gus 72 jaar is, 'maar daar eindigt de overeenkomst ook wel zo'n beetje.' Niet een rol dus die hem bij voorbaat overtuigt. De dag na de eerste gezamenlijke lezing van het script stak Dagelet zijn vinger op, want 'ik had werkelijk niks met Gus'. Azzini, die nooit eerder direct met Dagelet noch Blom samenwerkte, ontplofte bijkans: 'Dit is nog me nog nóóit overkomen! De hoofdrolspeler die

niet gelooft in zijn rol!' Daarna hebben we het in de spelersgroep over Gus gehad. Ik ben hem er beter door gaan begrijpen. En vergeet daarbij dit niet: Kushner schrijft voor elke opvoering een nieuwe versie, met lokale invalshoeken. Ook nu. Dat is spannend.'

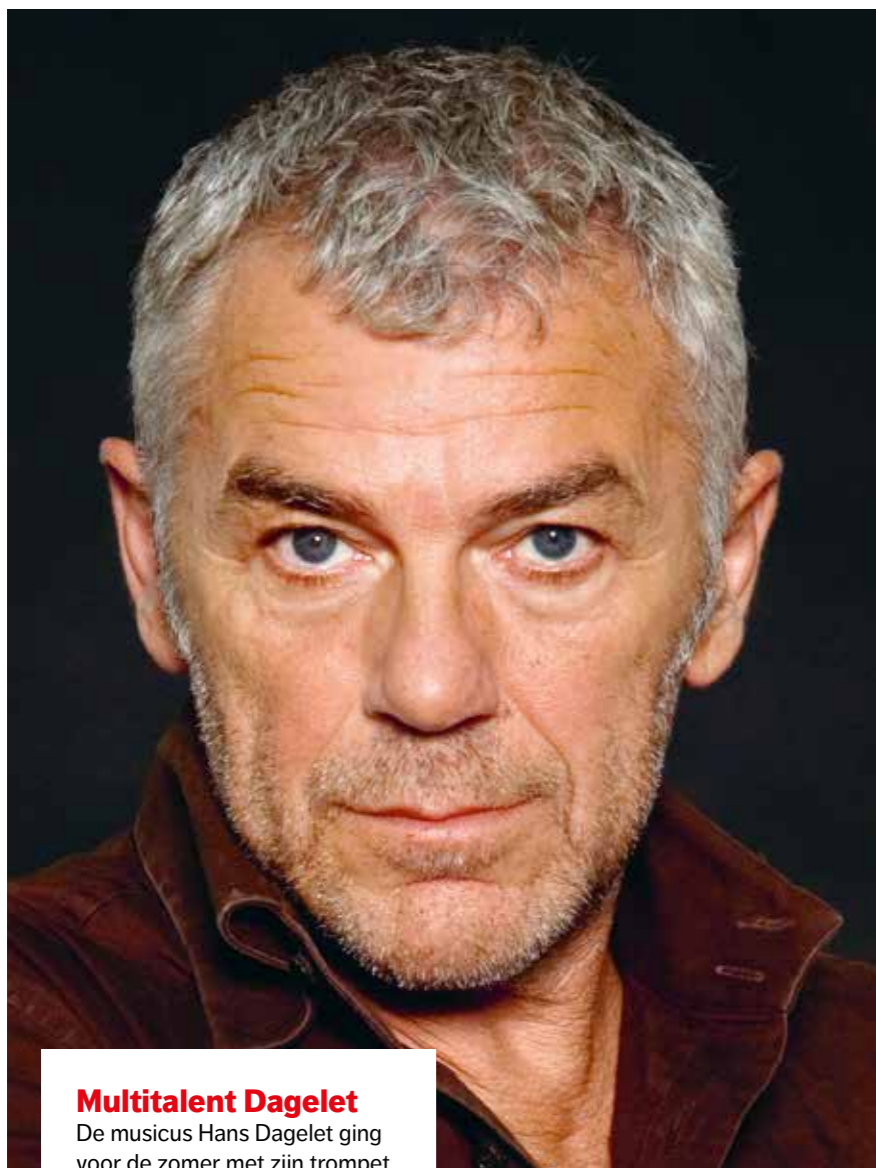
Niét loodzwaar

Blom en Dagelet zijn het erover eens dat *iHo* 'link en doordacht' in elkaar steekt. →

Regisseur Marcus Azzini over *iHo*

'Het stuk is zo rijk als de titel lang. Aan de keukentafel van de familie Marcantonio komen eigentijdse kwesties samen: idealisme, religie, alternatieve gezinsvormen, migratie en euthanasie. Een verhaal over mensen van onze tijd. Ik zag het stuk vorig jaar in Londen en was meteen verrukt.' 'Ik ben een echte Kushner-fan. Hij is een van onze beste toneelschrijvers. Waarom? Hij voert aan de hand van herkenbare situaties een enorme gelaagdheid op: hoe voed je je kinderen op, hoe leid je je leven, hoe vorm je je gezin, hoe ga je om met teleurstellingen en verwachtingen, en wat wil je in het leven bereiken. In die kwesties heeft iedereen zijn eigen kruis te dragen. Familieverbanden, samenlevingsvormen, sociale verhoudingen: ik vind dat altijd waanzinnig fascinerende thema's.' 'Mijn moeder is 82, woont alleen maar is voor haar leeftijd nog heel actief. Voor mijn zoon probeer ik het best mogelijke te doen, maar soms is er pijn, zijn er teleurstellingen. We moeten ons realiseren: we maken fouten.'

Multitalent Dagelet

De musicus Hans Dagelet ging voor de zomer met zijn trompet en met vibrafonist/slagwerker/muziekproducer Jan van Eerd de studio in. Hun cd komt in het najaar uit. In 2011 debuteerde Dagelet als romanschrijver met *De man met de vier o's*. Zijn tweede roman ligt binnenkort in de boekhandel: *Fred, filocheffeur*.

Toneelgroep Oostpool: *iHo*. Met Jacqueline Blom, Hans Dagelet, Abe Dijkman, Astrid van Eck, Fahd Larhzaoui, Eva Laurensen, Tibor Lukács, Rick Paul van Mulligen, Chiem Vreeken en Sophie van Winden. Te zien van 23 november t/m 25 november, toneelgroepoostpool.nl

'Bijna als een partituur,' zegt trompettist, schilder, schrijver en toneelspeler Dagelet. Voor hem komt het stuk erg dicht op de huid. 'Mijn vader maakte op zijn 65ste in het ziekenhuis een einde aan zijn leven. Daar had ik toen geen enkel begrip voor. Dat is veranderd. Mijn moeder is nog daarvoor aan kanker overleden. Er werd niet veel over het einde gesproken, kop in het zand, doen alsof er niets aan de hand is.' Bloms ouders zijn nu in de tachtig. 'Ze hebben elkaar nog, dat is mooi. Maar soms zie ik aan ze dat doorgaan een hele opgave is.' *iHo* is niet op voorhand loodzwaar of moralistische kommer en kwel. 'Wrang,

Hans Dagelet
'Jacqueline is werkelijk virtuoos, een goddelijke comédienne'

dan weer pijnlijk, ontroerend maar ook erg humoristisch,' vat Blom samen. 'Zoals Amerikanen dat zo goed kunnen, maar ook Engelsen en Fransen. Je waant je bij tijd en wijle regelrecht in een komedie. Met humor kun je diepere lagen bereiken. Humor en mededogen heb je nodig om het leven draaglijk te maken en er tegelijkertijd iets wezenlijks over te vertellen.' 'Komedie, dat is jouw terrein,' meent Dagelet, 'maar nog nieuw voor mij. De laatste vijftien jaar heb ik überhaupt nauwelijks op de theaterplanken gestaan. Zij,' wijzend op Blom, 'zij is werkelijk virtuoos, een goddelijke comédienne. Het is trouwens veel moeilijker iemand aan het lachen dan het huilen te brengen, wist je dat? Een technische kwestie van timing vooral, maar ook van energie.' 'En natuurlijk razendsnelle verbeeldingskracht en improvisatievermogen,' vult Blom aan. 'Ik hoop dat je de Louis wint,' zegt Dagelet beminlijk. 'De Théo,' verbetert Blom hem glimlachend. Misschien dat er ooit nog een echt vervolg op *Ondertussen in Casablanca* in zit? Blom enthousiast: 'Dan kunnen we weer een echt koppel zijn.' Dagelet: 'En Jeroen De Man moet dan regisseren.' •

Ensemble Michamix
In coproductie met Festival Musica Sacra Maastricht en Toneelgroep Maastricht

Kus de regen
met Helena Rasker en Yela de Koning

Tournee
14 september tot en met 19 november

Ga voor meer informatie en kaarten naar:
www.ensemblemichamix.nl

Theaters in Nederland

Lees alles over de voorstellingen van komend theaterseizoen op onze vernieuwde website!

En bestel direct je kaartjes!

Direct tickets bestellen

WEET WAAR JE KOOPT .NL

www.theatersinnederland.nl